

L. A. GEELHOED

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2005. szeptember 8.¹

I — Bevezetés

II — Vonatkozó rendelkezések

A — Közösségi jog

1. A jelen ügyben felvetett fő kérdés az, hogy azt az építési termékek típusjóváhagyására vonatkozó nemzeti eljárást, amely figyelmen kívül hagyja a másik tagállamok hitelesítő szervei által kiállított típus-jóváhagyási bizonyítványokat, olyan intézkedésnek kell-e tekintetni, amely az építési termékekről szóló 89/106 irányelv² 2. cikkének (1) bekezdésével a tagállamok számára előírt azon kötelezettséget hajtja végre, mely szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy e termékek a tervezett rendeltetésükre használhatók legyenek, vagy – ellenkezőleg – az EK 28. cikk által tilalmazott, importkorlátozást megvalósító intézkedésnek minősül.

2. A 89/106 irányelv teremti meg az építési termékek Közösségen belüli szabad mozgásának biztosításához szükséges jogi keretet. Az „építési termék” fogalmát az irányelv 1. cikkének (2) bekezdése határozza meg, amely szerint ilyennek minősül „minden olyan termék, amelyet azért állítottak elő, hogy tartósan a magasépítés és a mélyépítés építményeibe építsék be”.

3. A 89/106 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az építési termékek csak akkor kerülhessenek forgalomba, ha használhatók a tervezett rendeltetésükre, azaz ha olyan jellemzőkkel rendelkeznek, hogy azok az építmények, amelyekbe beépítik, amelyekhez hozzáillesztik, amelyekre felszerelik vagy felállítják őket, szabályszerű tervezés és kivitelezés esetén eleget tesznek a 3. cikkben meghatározott alapvető követelményeknek. Ezek az alapvető követelmények, amelyek az építési termékek műszaki jellemzőit befolyásolhatják, előírások formájában az irányelv

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — A 87/404/EGK (egyszerű nyomástartó edény), 88/378/EGK (játékok biztonsága), 89/106/EGK (építési termékek), 89/336/EGK (elektromágneses összeférhetőség), 89/392/EGK (gépek), 89/686/EGK (egyéni védőeszközök), 90/384/EGK (nem automatikus működésű mérlegek), 90/385/EGK (aktív beülthető orvostechnikai eszközök), 90/396/EGK (gázüzemű berendezések), 91/263/EGK (távközlési végberendezések), 92/42/EGK (folyékony vagy gáznemű tüzelőanyaggal működő új melegvíz-kazánok) és 73/23/EGK (meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett villamosági berendezések) irányelv módosításáról szóló, 1993. július 22-i 93/68/EGK tanácsi irányelvvel (HL 1993. L 220., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 12. kötet, 173. o.) módosított, az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/106/EGK tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 12. o., magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 9. kötet, 296. o., a továbbiakban: 89/106 irányelv).

I. mellékletében szerepelnek. A jelen ügy szempontjából elegendő arra a követelményre utalni, hogy az építményt úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy az – különösen a környezet- vagy vízszennyezésből adódóan – ne veszélyeztesse az ott lakók vagy a szomszédok higiéniáját vagy egészségét.³

4. A 89/106 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése alapján a szabványok és műszaki engedélyek az irányelv alkalmazásában „műszaki előírások”-nak tekintendők. Az irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok vélelmezik a termékek rendeltetésnek megfelelő használhatóságát, ha az építmények, amelyekhez felhasználásra kerülnek, szabályszerű tervezés és kivitelezés esetén a 3. cikkben szereplő alapvető követelményeknek megfelelnek, és ha a termékek viselik az EK-jelet, amely jelzi, hogy megfelelnek az adott nemzeti szabványoknak, amelyek átültetik a harmonizált szabványokat, valamely európai műszaki engedélynek, illetve harmonizált előírások hiányában az ugyanezen cikk (3) bekezdése szerinti nemzeti műszaki előírásoknak. Ez utóbbi (3) bekezdés értelmében a tagállamok közölhetik a Bizottsággal azoknak a nemzeti műszaki előírásoknak a szövegét, amelyek véleményük szerint megfelelnek a 3. cikk szerinti alapvető követelményeknek. A Bizottság tájékoztatja a tagállamokat azokról a nemzeti

műszaki előírásokról, amelyek alapján vélelmezhető a 3. cikkben leírt alapvető követelményeknek való megfelelés.

5. A 89/106 irányelv 6. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) A tagállamok nem akadályozhatják területükön azoknak a termékeknek a szabad mozgását, forgalomba hozatalát és felhasználását, amelyek megfelelnek ennek az irányelvnek.

A tagállamok biztosítják, hogy ezeknek a termékeknek a rendeltetésszerű felhasználását ne akadályozzák olyan előírások vagy feltételek, amelyeket monopóliumhelyzetben levő közjogi szervek vagy közszolgáltatásokat ellátó vállalkozásként, illetve közjogi szerveként működő magánjogi szervek szabnak meg.

(2) A tagállamok azonban engedélyezik területükön a 4. cikk (2) bekezdésében nem szereplő termékek forgalomba hozatalát abban az esetben, ha ezek megfelelnek a Szerződéssel összhangban levő nemzeti előírásoknak, amíg a II. és III. fejezetben meghatározott európai műszaki előírások másként nem rendelkeznek. A Bizottság és

3 — Ezek az építményekre megállapított alapvető követelmények a következő szempontokra vonatkoznak: mechanikai szilárdság és állandóság; tűzvédelem; higiénia, egészség- és környezetvédelem; biztonságos használat; zajvédelem; energiatakarékosság és hőszigetelés.

a 19. cikkben említett bizottság rendszeresen figyeli és felülvizsgálja az európai műszaki előírások fejlődését. [...]”

6. A 89/106 irányelv 16. cikke a következő különleges eljárásról rendelkezik azokra a helyzetekre, amikor nincsenek az építési termékekre vonatkozó műszaki előírások:

„(1) Ha a 4. cikk (2) bekezdésének értelmében egyes termékekre nincsenek műszaki előírások, akkor a rendeltetési hely szerinti tagállam kérelemre egyedi esetekben a hatályos nemzeti előírásoknak megfelelőnek tekinti a termékeket, amennyiben ezek megfeleltek a gyártó tagállam elismert szerve által végzett vizsgálatoknak és ellenőrzéseknek, feltéve, hogy ezeket a vizsgálatokat és ellenőrzéseket a rendeltetési hely szerinti tagállamban hatályos módszerek vagy e tagállam által ezzel egyenrangúnak elismert módszerek szerint végezték.

(2) A gyártó tagállam közli a rendeltetési hely szerinti tagállammal, amelynek rendelkezései szerint a vizsgálatokat és ellenőrzéseket végezni kell, azt az elismert szervezet, amely az említett célból előreláthatóan jogosult lesz eljárni. A rendeltetési hely szerinti tagállam és a gyártó tagállam kölcsönösen megadnak egymásnak minden szükséges információt. E kölcsönös információcserét követően a gyártó tagállam jóváhagyja az így kijelölt szervet. Amennyiben egy tagállamnak fenntartásai támadnak, úgy megindokolja álláspontját és értesíti erről a Bizottságot.

(3) A tagállamok gondoskodnak róla, hogy a kijelölt szervek kölcsönösen megadjanak egymásnak minden szükséges segítséget.

(4) Amennyiben egy tagállam megállapítja, hogy egy elismert szerv a vizsgálatokat és ellenőrzéseket nem nemzeti előírásai szerint végzi, akkor ezt közli azzal a tagállammal, amely kijelölte az illető szervet. Az utóbbi tagállam ésszerű időn belül értesíti a bejelentést tevő tagállamot a fogatosított intézkedésekről. Ha a bejelentést tevő tagállam a hozott intézkedéseket nem tartja kielégítőnek, akkor megtilthatja vagy különleges feltételekhez kötheti az érintett termék forgalomba hozatalát és felhasználását. Értesíti erről a másik tagállamot és a Bizottságot.”

7. A 89/106 irányelv 17. cikke értelmében:

„A rendeltetési hely szerinti tagállamok a gyártó tagállamban a 16. cikkben leírt eljárás szerint kiadott jelentéseket és megfelelőségi igazolásokat saját megfelelő nemzeti dokumentumaikkal egyenértékűnek tekintik.”

8. A 3052/95 határozat értesítési eljárás tartalmaz a tagállamok által elfogadott olyan intézkedések tekintetében, amelyek korlátoz-

zák az áruknak a Közösségen belüli szabad mozgását⁴. A határozat 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha egy tagállam egy másik tagállamban jogszerűen előállított vagy forgalomba hozott termék bizonyos fajtája vagy típusa szabad mozgásának vagy forgalomba hozatalának megakadályozására tesz lépéseket, az ilyen tagállam ennek megfelelően értesíti a Bizottságot, ha az intézkedés közvetlen vagy közvetett eredménye a következő:

- az árukra általános tilalom bevezetése,
- az áruk forgalomba hozatalának megtagadása,
- az érintett termék fajtájának vagy típusának módosítása a forgalomba hozatal vagy forgalomban tartás előtt, vagy
- az áruk kivonása a piacról.”

9. A 3052/95 határozat 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság értesítésére vonatkozó ezen kötelezettséget nem lehet alkalmazni – többek között – a kizárólag a közösségi harmonizáció érdekében hozott rendelkezésekre, valamint a Bizottság felé különös rendelkezések szerint közölt intézkedésekre.

10. A 3052/95 határozat 4. cikkének (1) és (2) bekezdése rögzíti, hogy az 1. cikkben említett értesítést megfelelő részletességgel, érthető és átlátható formában készítik el, és hogy a vonatkozó információt az érintett intézkedés meghozatalának napjától számított 45 napon belül kell közölni.

B — Nemzeti jog

11. Az 1951. augusztus 7-i 38/382. sz. törvényrendelettel elfogadott, a portugál városi építkezésről szóló általános szabályzat (Regulamento Geral das Edificações Urbanas; a továbbiakban: 38/382. sz. törvényrendelet) 17. cikke értelmében az olyan új építőanyagok felhasználása vagy építési eljárások alkalmazása, amelyekre még nem létezik hivatalos előírás vagy kellő felhasználási tapasztalat, az építészeti nemzeti laboratórium (Laboratório Nacional de Engenharia Civil; a továbbiakban: LNEC) előzetes támogató állásfoglalásához vagy jóváhagyásához kötött.

⁴ — Az áruk Közösségen belüli szabad mozgásának elvétől eltérő nemzeti intézkedésekre vonatkozó információ cseréjét biztosító eljárás létrehozásáról szóló, 1995. december 13-i 3052/95/EK európai parlamenti és tanácsi határozat (HL 1995. L 321., I. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 427. o., a továbbiakban: 3052/95 határozat).

12. Az 1970. november 2-án és az 1971. április 7-én meghozott két miniszteri rendelet (a továbbiakban: miniszteri rendeletek) szerint vízellátó hálózatban kizárólag az LNEC által jóváhagyott műanyagok alkalmazhatóak.

III — Tényállás és eljárás

13. 2000 áprilisában egy portugál vállalkozás – amelynek ahhoz szükséges engedély iránti kérelmét, hogy Spanyolországból és Olaszországból behozott polietilén csöveket egy épület csőrendszerébe beépíthesse, az ellenőrző hatóság, az Empresa Pública de Águas Livres de Lisboa (a továbbiakban: EPAL) arra hivatkozva utasította el, hogy e csöveket az LNEC nem hagyta jóvá – panaszt nyújtott be a Bizottsághoz. A panaszos szerint a csöveket az Instituto Italiano dei Plastici (a továbbiakban: IIP) már mindkét tagállamban engedélyezte, az Asociación Española de Normalización y Certificación (a továbbiakban: AENOR) pedig megfelelőségi bizonyítvánnyal látta el. A cég ezért az LNEC-hez fordult, hogy beszeresse ezen bizonyítványok egyenértékűségéről szóló igazolást. 2000. május 26-i levelében azonban az LNEC arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy kérelmét el kell utasítani, mivel az IIP nem szerepel az építőipari műszaki engedélyt kiállító Európai Unió tagszervezetek (a továbbiakban: UEATC) között, sem azon más intézmények

között, amelyekkel az LNEC e tárgyban együttműködési szerződést kötött.⁵

14. 2000. szeptember 12-i felszólító levelében, majd ezt követően a 2001. május 16-i indokolással ellátott véleményében a Bizottság arról tájékoztatta a portugál hatóságokat, hogy mivel a 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke alapján a másik tagállamokból behozott polietilén csöveket típus-jóváhagyási eljárásra kötelezték, figyelmen kívül hagyva a másik tagállamok hitelesítő szervei által kiállított tanúsítványokat, nem teljesítették az EK 28. és az EK 30. cikkeiből eredő kötelezettségeiket. Továbbá, mivel erről az intézkedésről nem értesítették a Bizottságot, megsértették a 3052/95 határozat 1. cikkéből és 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeiket is. Miután ennek az eljárásnak a közösségi kötelezettségekkel való összeegyeztethetőségére vonatkozó magyarázatokat a Bizottság nem találta kielégítőnek, 2003. október 2-i keresetének benyújtásával megindította a jelen, EK 226. cikk szerinti eljárást.

15. A Bizottság arra kéri a Bíróságot, hogy:

- (1) állapítsa meg, hogy a Portugál Köztársaság – mivel az 1951. augusztus 7-i 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke alapján a másik tagállamokból behozott polietilén csöveket típus-jóváhagyási

⁵ – Az LNEC úgy tűnik, nem utalt az AENOR által kiállított bizonyítványra. A portugál kormány szerint ezt a bizonyítványt nem nyújtották be az LNEC-hez.

eljárásra kötelezte anélkül, hogy figyelembe vette volna az ezen államok által kiállított típus-jóváhagyási bizonyítványokat, és erről az intézkedésről nem értesítette a Bizottságot – nem teljesítette az EK 28. és az EK 30. cikkből, valamint az áruk Közösségen belüli szabad mozgásának elvétől eltérő nemzeti intézkedésekre vonatkozó információ cseréjét biztosító eljárás létrehozásáról szóló, 1995. december 13-i 3052/95/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 1. cikkéből és 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;

IV — Álláspont

17. Első kérdésként a jelen ügyben azt kell vizsgálni, hogy a 89/106 irányelv rendelkezései kiterjednek-e a 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke és a miniszteri rendeletekkel létrehozott, a vízvezetékcső-rendszerekben vagy -hálózatokban használandó polietilén csövekre vonatkozó típus-jóváhagyási eljárásra. Amennyiben erre a kérdésre a válasz nemleges, úgy ezt követően azt kell megvizsgálni, hogy az eljárás összhangban van-e az EK 28. és az EK 30. cikkel. Ezután pedig a 3052/95 határozat szerinti értesítési eljárással való összeegyeztethetőség kérdését kell megvizsgálni.

A — A 89/106 irányelv

- (2) kötelezze a Portugál Köztársaságot a költségek viselésére.

16. A Bizottság és a Portugál Köztársaság a 2005. június 9-i szóbeli tárgyaláson tovább pontosították álláspontjaikat.

18. Ezzel kapcsolatban a Bizottság észrevételezi, hogy bár a szóban forgó polietilén csövek "építési termékek" a 89/106 irányelv 1 cikkének (2) bekezdése értelmében, azok nem tartoznak az ugyanezen irányelv 4. cikke szerinti harmonizált szabványok alá. Mivel e termékekre Portugáliában nem vonatkoznak szabványok vagy műszaki előírások, és az LNEC által vizsgált bizonyítvány a vízvezetékcső-rendszerre mint egészre vonatkozik, nem magukra a csövekre, a 89/106 irányelv 16. cikkében meghatározott különleges eljárás alkalmazásának a feltételei nem teljesülnek. A 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikkében előírt eljárási követelményt, valamint az

érintett csövekre vonatkozó miniszteri rendeleket ezért az EK 28. és az EK 30. cikk alapján kell megvizsgálni.

19. A portugál kormány fenntartja, hogy a jelen ügyben tárgyalt nemzeti rendelkezések a 89/106 irányelv 2. cikkében lefektetett célok megvalósítását célozzák. Mivel a szóban forgó csövek nem tartoznak sem harmonizált szabvány, sem európai műszaki engedély, sem európai szinten elismert nemzeti műszaki előírás hatálya alá, a Portugál Köztársaságnak jogában áll olyan típus-jóváhagyási eljárást előírni, mint amelyet a 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke és a miniszteri rendeletek szabályoznak.

20. Mivel a Bíróság ítélezési gyakorlata szerint a tagállamok nem írhatnak elő vizsgálatot vagy ellenőrzést, ha azt valamely másik tagállamban már elvégezték, és annak eredménye a rendelkezésére áll, a portugál kormány előadja, hogy az építési termékeket illetően ezeket az elveket a 89/106 irányelv 16. cikkével létrehozott különleges eljárás juttatja kifejezésre. A jelen ügyben az Olasz Köztársaság – mint gyártó tagállam – ugyanakkor nem tartotta be a 16. cikk szerinti eljárást. Nem kért tájékoztatást a Portugáliában a polietilén csövek és csőrendszerek jóváhagyására vonatkozóan alkalmazott módszerekről és szempontokról, nem tájékoztatta továbbá a portugál kormányt arról, hogy melyik olasz szerv jogosult ezen termékek vonatkozásában a portugál szabályoknak való megfelelést igazolni. Ilyen körülmények között az LNEC nem tudott az IIP-vel együttműködni. Annak elvárása, hogy

a szóban forgó csöveket kizárólag az IIP által kiállított bizonyítvány alapján kellene jóváhagyni, egyenértékű lenne azzal, mintha a Portugál Köztársaságot arra köteleznénk, hogy fogadjon el bármely szerv által kiállított mindenféle bizonyítványt, függetlenül az érintett termék megfelelőségével kapcsolatos bármely biztosítéktól. A 89/106 irányelv éppen ezt kívánja elkerülni.

21. Mindemellett a portugál kormány azt állítja, hogy az irányelv 16. cikke alapján jogában áll megtiltani azoknak az építési termékeknek a forgalmazását, amelyek nem tartoznak nemzeti műszaki előírások alá, amennyiben ezen termékek típusjóváhagyása nem az ebben a rendelkezésben meghatározott eljárással összhangban történt.

22. A portugál kormány hozzáteszi, hogy a 89/106 irányelv 17. cikke értelmében nem köteles elfogadni másik tagállamok által kiállított jelentéseket és megfelelőségi igazolásokat, kivéve, ha ezeket e tagállamok hatáskörrel rendelkező szervei állították ki, amely tagállamokat a Portugál Köztársaság rendeltetési hely szerinti tagállamként ismerte el, továbbá ha ezt a hatályos nemzeti rendelkezéseivel vagy az azokkal egyenrangúnak elismert rendelkezésekkel összhangban végezték.

23. Először is meg kell vizsgálni a portugál kormány azon állítását, amely szerint a típus-jóváhagyási eljárás a 89/106 irányelv 2. cikkének végrehajtását célozza, amelynek értelmében a tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az építési termékek csak akkor kerülhessenek forgalomba, ha használhatók tervezett rendeltetésükre, azaz ha olyan jellemzőkkel rendelkeznek, hogy azok az építmények, amelyekbe beépítik, amelyekhez hozzáillesztik, amelyekre felszerelik vagy felállítják őket, szabályszerű tervezés és kivitelezés esetén eleget tesznek az irányelv 3. cikkében meghatározott alapvető követelményeknek. Álláspontja szerint ez képezi a 89/106 irányelv alapvető célját, bár elismeri, hogy az az építményekre és építési munkálatokra vonatkozó alapvető követelmények betartása biztosításának az áruk szabad mozgásával történő összeegyeztetését is célozza.

24. Ezt az érvet nem tartom meggyőzőnek, sőt úgy gondolom, hogy a 89/106 irányelv elsődleges célja a megfelelő keretek megteremtése az építési termékek Közösségen belüli szabad kereskedelméhez.

25. A 89/106 irányelvet az EK-Szerződés 100A. cikke (jelenleg EK 95. cikk) alapján fogadták el, kifejezetten a belső piacnak az 1992-re történő teljes körűvé tételét célzó

program részeként.⁶ Ahogyan az irányelv preambuluma kimondja, a tagállamok által a magasépítési és mélyépítési munkálatok tekintetében alkalmazott követelmények – olyan területeken, mint az építési biztonság, a tartósság és az energiatakarékosság – közvetlenül befolyásolják az építési termékek minőségét, és visszatükröződnek a nemzeti termékszabványokban. A tagállamokban alkalmazandó szabványok különbözőségei pedig akadályozzák e termékek Közösségen belüli kereskedelmét.⁷

26. A 89/106 irányelv fő célja ezen akadályok megszüntetése olyan körülmények megteremtésével, amelyek lehetővé teszik az építési termékek Közösségen belüli szabad forgalomba hozatalát. Megvalósításának módszere azon alapvető követelményekre vonatkozó egységes közösségi alap felállításán alapul, amelyek azokra a magasépítési és egyéb építményekre alkalmazandók, amelyekben az építési termékeket fel kívánják használni. Ezeket a követelményeket az irányelv 3. cikke és I. melléklete tartalmazza. Általánosan fogalmazva, az alapvető követelményeknek a gyakorlatba történő átültetése építési termékekre vonatkozó műszaki előírásokkal történik. Ezek magukban foglalják a) a harmonizált szabványokat és az azokat átültető nemzeti szabványokat, (b) az európai műszaki engedélyeket és (c) a közösségi

6 — Vö. az irányelv negyedik preambulumbekzdésével: „mivel az Európai Tanács által 1985. júniusában jóváhagyott, a belső piac teljes körűvé tételéről szóló Fehér Könyv 71. bekezdése kimondja, hogy az általános politikában külön hangsúlyt kell fektetni bizonyos ágazatokra, ezen belül az építőiparra is; mivel ebben az ágazatban a műszaki akadályokat, amennyiben azokat az egyenértékűség kölcsönös elismerésével nem lehet megszüntetni az összes tagállam tekintetében, akkor azokat a Tanács 1985. május 7-i állásfoglalása szerinti, az alapvető biztonsági követelmények vagy más közérdekű szempontok meghatározását előíró új koncepcióval összhangban kell felszámolni, anélkül, hogy ezzel csökkenne a tagállamokban már létező és indokolt biztonsági szint”.

7 — Lásd az irányelv második és harmadik preambulumbekzdését.

szinten elismert nemzeti műszaki előírásokat (a továbbiakban: műszaki előírások), amelyek összhangban vannak az alapvető követelményekkel (a 89/106 irányelv 4. cikke). A tagállamok vélelmezik, hogy azok az építési termékek, amelyek megfelelnek ezeknek a műszaki előírásoknak, és amelyek ennek következtében viselhetik az EK-jelet, lehetővé teszik, hogy azok az építmények, amelyekhez felhasználásra kerülnek, szabályszerű tervezés esetén az alapvető követelményeknek megfeleljenek. A 89/106 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok nem akadályozhatják területükön azoknak a termékeknek a szabad mozgását, forgalomba hozatalát és felhasználását, amelyek megfelelnek ennek az irányelvnek.

28. Ennek a 89/106 irányelvben szabályozott eljárásnak a leírása azt kívánja bizonyítani, hogy az irányelvvel nem önmagában a 3. cikkben lefektetett alapvető követelményeknek való megfelelés biztosítása az elsődleges cél. Ezen magasépítési és egyéb építményekre vonatkozó követelmények rögzítésének a funkciója inkább a védeni kívánt érdekekre vonatkozó közös alap létrehozása, és így az építési termékek forgalomba hozatalára vonatkozó korlátozások megszüntetése, amelyek egyébként az egyes tagállamok védelmi szintjének különbözőségéből adódóan felmerülhetnek. Az alapvető követelményeknek való megfelelés szükségessége önmagában nem szolgálhat azoknak a nemzeti intézkedéseknek az igazolására, amelyek korlátozzák a 26. pontban körülírt eljárás alá nem tartozó építési termékek behozatalát és felhasználását. Az ilyen rendelkezéseket, ideértve a Portugáliában alkalmazott, polietilén csövekre vonatkozó típus-jóváhagyási eljárást, ezért a 89/106 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése és 16. cikke alapján kell megvizsgálni.

27. Azon termékek vonatkozásában, amelyek e rendszer hatályán kívülre esnek, mivel nem felelnek meg a 89/106 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében szereplő műszaki előírásoknak, az irányelv 6. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok engedélyezik területükön ezeknek a forgalomba hozatalát abban az esetben, ha ezek megfelelnek a Szerződéssel összhangban levő nemzeti előírásoknak, amíg az európai műszaki előírások másként nem rendelkeznek. Az irányelv 16. cikke továbbá e termékek tekintetében egy különleges eljárást szabályoz, meghatározva azokat a feltételeket, amelyek teljesülése esetén a rendeltetési hely szerinti tagállam ezeket a másik tagállamból származó termékeket a hatályos nemzeti előírásoknak megfelelőnek köteles tekinteni.

29. Mivel a 89/106 irányelv 16. cikke tartalmazza a speciálisabb rendelkezést, először ezt kell vizsgálni. Ez a műszaki előírások alá nem tartozó termékekre vonatkozó különleges eljárást szabályozó rendelkezés arra kötelezi a rendeltetési hely szerinti tagállamot, hogy a hatályos nemzeti előírásoknak megfelelőnek tekintse a termékeket, amennyiben ezek megfeleltek a gyártó tagállam elismert szerve által végzett vizsgálatoknak és ellenőrzéseknek, feltéve, hogy ezeket a vizsgálatokat és ellenőrzéseket a rendeltetési hely szerinti tagállamban hatályos módszerek vagy e tagállam által ezzel egyenrangúnak elismert módszerek szerint végezték. A gyártó tagállam közli a rendeltetési hely szerinti tagállammal – amelynek rendelkezé-

sei szerint a vizsgálatokat és ellenőrzéseket végezni kell – azt az elismert szervet, amely az említett célból előreláthatóan jogosult lesz eljárni. A két tagállam kölcsönösen megad egymásnak minden szükséges információt ezen eljárás céljainak elérése érdekében.

30. A jelen ügy körülményei között – úgy tűnik – mind a Bizottság, mind a Portugál Köztársaság egyetért abban, hogy ez a különleges eljárás nem releváns, vagy azért mert nem alkalmazandó, vagy mert egészen egyszerűen nem alkalmazták. A Bizottság rámutat arra, hogy Portugáliában nincsenek a szóban forgó polietilén csövekre vonatkozóan olyan előírások, amelyek hivatkozási alapul szolgálhattak volna azon vizsgálatok számára, amelyeket Olaszországban és Spanyolországban végezhetek volna el. A portugál kormány is elismeri ezt a tényt, és megjegyzi, hogy a benyújtott bizonyítvány csak a csövek elismerésére vonatkozott, nem pedig a vízvezetékcső-rendszerre. Megjegyzi továbbá, hogy mivel a gyártó tagállamot terheli annak kötelessége, hogy a vonatkozó vizsgálatok és ellenőrzések elvégzésére jogosultként elismert szerveket közölje a rendeltetési hely szerinti tagállammal, az érintett nemzeti hatóságok között nem került sor kapcsolatfelvételre.

31. A mindkét fél által előterjesztett indokok alapján úgy gondolom, nem szükséges tovább fejtegetni a 89/106 irányelv 16. cikkének relevanciáját a tekintetben, hogy a szóban forgó polietilén csövek felhasználására vonatkozó engedélynek a portugál hatóságok általi megtagadása összeegyeztethető-e a közösségi joggal.

32. Bár a Bírósághoz benyújtott keresetében a Bizottság nem hivatkozott rá, a szóbeli tárgyaláson felmerült az a kérdés, hogy a 89/106 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése alapján a portugál hatóságok nem lettek volna-e kötelesek engedélyezni a mind Olaszországban, mind Spanyolországban jóváhagyott polietilén csövek felhasználását. Mint fent említettem, ez a cikk úgy rendelkezik, hogy „[a] tagállamok [...] engedélyezik területükön a 4. cikk (2) bekezdésében nem szereplő termékek forgalomba hozatalát abban az esetben, ha ezek megfelelnek a Szerződéssel összhangban levő nemzeti előírásoknak, amíg a[z] [...] európai műszaki előírások másként nem rendelkeznek”.

33. Alaposabb vizsgálat alapján e rendelkezés nehezen értelmezhetőnek tűnik, mivel nem világos, hogy milyen, a „Szerződéssel összhangban levő nemzeti előírások”-ra utal. Vajon ez a megfogalmazás a gyártó tagállam (Olaszország és Spanyolország) előírásaira vagy a rendeltetési hely szerinti tagállam (Portugália) előírásaira utal, netán mindkettőre?

34. Amennyiben csak a gyártó tagállam előírásaira vonatkozik, az liberálisabb szabályozást eredményezne a nem szabályozott termékek vonatkozásában, mint a műszaki előírásoknak megfelelő és EK-jellel rendelkező termékek tekintetében. Ez az értelmezés az irányelv 16. cikkében szabályozott különleges eljárással való összeegyeztethetlenséghez is vezetne, amely cikk a gyártó tagállam által a rendeltetési hely szerinti tagállamban hatályos módszerek szerint elvégzendő vizsgálatokról és ellenőrzésekről rendelkezik.

35. Amennyiben azonban a rendeltetési hely szerinti tagállam előírásaira utalt, akkor azzal pusztán egy nyilvánvaló tény kerülne kimondásra, mivel a hatályos nemzeti rendelkezéseknek megfelelő termékek számára engedélyezik a belföldi piacon való forgalomba hozatalt.

36. Ezért azt a következtetést vonom le, hogy a 89/106 irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében szereplő, a „Szerződéssel összhangban levő nemzeti előírások” megfogalmazást úgy kell értelmezni, hogy az minden olyan nemzeti előírásra utal, amely a termékre vonatkozhat. Ezek magukban foglalják a gyártó tagállam nemzeti jogának a gyártásra és az ebben a tagállamban történő forgalomba hozatalra vonatkozó rendelkezéseit, valamint a rendeltetési hely szerinti tagállam azon rendelkezéseit, amelyek az érintett terméknek az ezen tagállamban történő forgalmazására és felhasználására vonatkoznak. Ezeket a rendelkezéseket a műszaki előírások alá nem tartozó termékek tekintetében azzal a feltétellel lehet alkalmazni, hogy azok összhangban vannak az EK 28. és EK 30. cikkben szabályozott kötelezettségekkel.

B — *Az EK 28. és az EK 30. cikk*

37. A Bizottság fenntartja, hogy az előzetes típusjóváhagyás előírása az EK 28. cikk szerinti mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül. Az intézkedés igazolására irányuló törekvések során a portugál

hatóságok nem magyarázták meg meggyőzően azt, hogy a szóban forgó csövek felhasználása miért jelentene veszélyt az emberek egészségére és életére. Csak arra utaltak, hogy a csövek elkészítéséhez használt műanyag adalékai kioldódhatnak a csöveken át vezetett vízbe.

38. Bár a tagállamok a másik tagállamok által bizonyítvánnyal ellátott termékeket új jóváhagyási eljárásnak vethetik alá, a Bizottság kiemeli, hogy kötelesek ugyanakkor a Közösségen belüli kereskedelem ellenőrzésének könnyítéséhez hozzájárulni. Ez magában foglalja azt is, hogy a nemzeti hatóságok indokolatlanul nem követelhetik műszaki vagy kémiai elemzések, illetve laboratóriumi tesztek elvégzését, ha ezeket az elemzéseket és teszteket valamely másik tagállamban már elvégezték, és ha azok eredményei ezen hatóságok rendelkezésére állnak, vagy kérelmükre rendelkezésükre bocsáthatók.⁸ A Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban a nemzeti hatóságok kötelesek figyelembe venni a másik tagállamok elismert hitelesítő szervei által kiállított bizonyítványokat, még ha azok nem is tagjai az UEATC-nek, továbbá, amennyiben úgy vélik, hogy nem rendelkeznek elegendő információval a bizonyítványok megítéléséhez, kötelesek felvenni a kapcsolatot ezekkel a szervekkel.

⁸ — A 272/80. sz., Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten ügyben 1981. december 17-én hozott ítélet (EBHT 1981., 3277. o.) 14. pontja.

39. A Bizottság továbbá azt állítja, hogy aránytalan a szóban forgó csövek jóváhagyásának azon indokkal való megtagadása, hogy a nemzeti rendelkezések csak a csőrendszerekre vonatkoznak, és nem az egyes csövekre. A kizárólag a csövekre vonatkozó típus-jóváhagyási eljárás ugyanúgy lehetővé tenné a csövek összetételéből adódó szennyezés veszélyének kimutatását. Végezetül, a portugál hatóságok által alkalmazott eljárás nem felelt meg a Bíróság ítélkezési gyakorlatában lefektetett azon feltételeknek, melyek szerint ahhoz, hogy valamely olyan előzetes közigazgatási engedélyezési rendszer, amely az alapvető szabadságokat – mint amilyen az áruk szabad mozgása – korlátozza, igazolható legyen, olyan objektív szempontokon kell alapulnia, amelyek mentesek a hátrányos megkülönböztetéstől és előzetesen ismertek az érintett vállalkozások számára, ezzel – az önkényes alkalmazás megakadályozása végett – behatárolva a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörét.⁹

40. A portugál kormány előtt ismert a Bíróság azon ítélkezési gyakorlata, mely szerint a nemzeti jogszabályok harmonizációja hiányában a szóban forgó termékek kereskedelmét érintő nemzeti szabályozások különbözőségéből eredő, a Közösségen belüli szabad mozgást érintő akadályokat csak annyiban kell elfogadni, amennyiben ezek elismerten az olyan feltétlenül érvényesítendő követelmények teljesítéséhez szükségesek, mint a közegészség védelme, a fogyasztóvédelem és a környezet védelme. Azonban a 89/106 irányelv nemcsak az e területen szükséges harmonizációt írja elő,

de az építményekben felhasznált anyagok megfelelőségének ellenőrzése révén többletkötelezettségeket is megállapít a tagállamok számára ezen építmények biztonságának biztosítása végett. Az irányelv ezért az EK 28. és EK 30. cikk szerinti azon általános alapelvet juttatja egyértelműen kifejezésre, amely szerint a tagállamok nem fogadhatnak el a valamely másik tagállamban jogszerűen előállított áruk szabad mozgását korlátozó intézkedéseket, kivéve, ha ezek szükségesek és alkalmasak egyes feltétlenül érvényesítendő követelmények megfelelő módon történő védelméhez. A portugál jogban a polietilén csövek felhasználására vonatkozóan előírt követelmények nem aránytalanok, és nem minősülnek a másik tagállamokból származó építési termékek rejtett hátrányos megkülönböztetésének sem.

41. A jelen ügyben felmerülő alapvető probléma abban áll, hogy a portugál típusjóváhagyást végző szerv, az LNEC, megtagadta a szóban forgó polietilén csövekre vonatkozóan – legalábbis – az IIP által kiállított bizonyítvány egyenértékűségének tanúsítását. A tanúsítás megtagadását alapvetően arra a tényre alapozta, hogy az IIP nem tagszervezete az UEATC-nek, és más, az LNEC-vel kötött együttműködési szerződéssel sem rendelkezik. A Bizottság keresete nem foglalkozik az LNEC által a kérdéses termékek típusjóváhagyását illetően alkalmazott módszerrel, sem azokkal a szabványokkal, amelyeket ez a szerv ezzel kapcsolatban alkalmaz. Sőt arra sincs utalás az ügy iratanyagaiban, hogy ilyen szabványok léteznek.

⁹ — A C-390/99. sz., Canal Satélite Digital ügyben 2002. január 22-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-607. o.) 35. pontja.

42. Érdemes felidézni, hogy a jelen ügyben érintett termékek nem tartoznak a 89/106 irányelv 4. cikkében meghatározott szabályozási keretbe, így – az irányelv 6. cikkének (2) bekezdése révén – az e termékekre vonatkozóan meghozott nemzeti rendelkezésekre az EK 28. és az EK 30. cikkben lefektetett, az áruk szabad mozgására vonatkozó általános alapelvek alkalmazandók. Ezek az alapelvek jól kidolgozottak, és a Bizottság, valamint a portugál kormány érveinek fenti bemutatása összefoglalja azokat.

43. Az EK 28. cikk alapjául szolgáló alapfeltételezés az, hogy a valamely tagállamban jogszerűen előállított és forgalomba hozott árukat elvileg az összes tagállam piacára be kell engedni. Azonban az is elismerést nyert, hogy a tagállamok bizonyos körülmények között az alapvető közérdekek védelmében hozhatnak és alkalmazhatnak olyan intézkedéseket, amelyek korlátozzák a Közösségen belüli kereskedelmet. A hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak kell minden esetben igazolniuk, hogy ezek a szabályok vagy ezen közigazgatási gyakorlat az EK 30. cikkben meghatározott érdekek megfelelő védelméhez vagy a kényszerítő követelmények betartásához szükségesek, illetve – amennyiben szükséges – hogy a szóban forgó termék forgalomba hozatala veszélyezteti a közegészséget.¹⁰

44. Egyértelmű, hogy valamely adott termék előzetes típusjóváhagyásának előírása, valamint valamely másik tagállamban – az e termék minőségének és adott célú felhasználásra való alkalmasságának tanúsítására vonatkozóan – kiállított bizonyítvány egyenértékűségének elismerésére történő kötelezés korlátozza az importőr tagállam piacára való bejutást. Ennélfogva ugyanez igaz a típusjóváhagyás vagy az egyenértékűség elismerése iránti kérelem elutasítására is. Ezeket a követelményeket ezért az EK 28. cikk értelmében mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek kell tekinteni.¹¹

45. A 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikkében előírt típus-jóváhagyási eljárás célja biztosítani a magasépítési és egyéb építményekben felhasznált anyagok biztonságát, következésképpen tehát a közegészség védelmének érdekét is szolgálja. Mint ilyen, elfogadható, hogy az új vagy nem ellenőrzött építési anyagok és építési módszerek típusjóváhagyásának előírása az EK 30. cikk alapján igazolható.

46. Azonban az ilyen nemzeti rendelkezésnek meg kell felelnie a szükségesség és arányosság feltételeinek is. A Bizottság utalt a Bíróság ítélezési gyakorlatára, amely szerint a tagállamok kötelesek hozzájárulni a Közösségen belüli kereskedelem ellenőrzésének könnyítéséhez.¹² Ez a kötelezettség, amelyet az EK 10. cikk is magában foglal,

10 — A C-421/01. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2003. június 19-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-6445. o.) 30. pontja.

11 — Vö. a C-14/02. sz. ATRAL-ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-4431. o.) 62. és 63. pontjával.

12 — Lásd a fenti 38. pontot.

maga után vonja, hogy a nemzeti hatóságok nem írhatják elő a vizsgálatok és elemzések ismételt elvégzését, és hogy figyelembe kell venniük a másik tagállamok elismert és jóváhagyott szervei által elvégzett típusjóváhagyási eljárások eredményeit. Ennek a kötelezettségnek a megfelelő teljesítése tevékeny közreműködést igényel mind attól a nemzeti hatóságtól, amelyhez a termék típusjóváhagyása vagy a bizonyítvány egyenértékűségének elismerése iránti kérelmet benyújtották, mind attól a típusjóváhagyást végző szervtől, amely már jóváhagyta a terméket, és kiállította a bizonyítványt e termék számára. Ezek a szervek lényegében könnyebb helyzetben vannak, mint az egyéni kérelmezők, akik az érintett terméket forgalomba kívánják hozni, vagy a szükséges tájékoztatás kérése miatt fordulnak hozzájuk. Nemcsak arra vannak jobban berendezkedve, hogy felvegyék másik tagállamok hasonló szerveivel a megfelelő kapcsolatot, de nekik kell meghatározniuk azt, hogy milyen információkra van szükségük azon típusjóváhagyást végző szerv helyzetét illetően, amely az érintett terméket jóváhagyta, és kiállította a bizonyítványt, valamint az e szerv által alkalmazott módszerekről és szabványokról.

47. Más szóval, a típusjóváhagyást végző szervezeteknek tevékenyen együtt kell működniük annak érdekében, hogy megkönnyítsék az importőr tagállam nemzeti piacára való bejutás céljából lefolytatandó eljárást, függetlenül attól, hogy tagszervezetei-e nemzetek feletti szervezeteknek, vagy hogy van-e együttműködési megállapodásuk. Olyan helyzetben, amikor valamely terméket valamely tagállam elismert szerve már jóváhagyott, nem terhelhető a piaci szereplőkre a bizo-

nyítási kötelezettség az e szerv által alkalmazott módszerek és szabványok egyenértékűségének igazolását illetően.

48. A jelen ügyben az iratokból megállapítható, hogy az LNEC tisztán formai okok miatt tagadta meg az IIP által kiállított bizonyítvány egyenértékűségének elismerését. Arra a tényre utalt, hogy az IIP nem volt tagja az UEATC-nek, amelynek ő tagszervezete, és hogy az IIP nem rendelkezett az LNEC-vel kötött együttműködési megállapodással. Mindenesetre az LNEC nem kereste meg hivatalból az olasz intézetet annak érdekében, hogy tájékoztatást kérjen, amelynek alapján a kérelmező cég által hozzá benyújtott bizonyítvány természetét megítélhette volna. Ez önmagában a fent körülírt együttműködési kötelezettség megsértésének tekinthető.

49. Ehhez hozzátehetjük, hogy az a tény, mely szerint a szóban forgó nemzeti rendelkezések csak a teljes csőrendszerek típusjóváhagyását írják elő, és nem az egyes csöveket, túlmegy azon, ami az épületbiztonság és közegészség céljának megvalósításához szükséges. Bár elfogadható, hogy szükség van a teljes vízvezetékcső-rendszer megfelelő és biztonságos működésének biztosítására, ezt el kell különíteni az arról való meggyőződés lehetőségétől, hogy az egyes alkotóelemek a tervezett rendeltetésükre használhatók-e. Ez utóbbi szempont nem függhet attól, hogy a rendszer keretében jóváhagyták-e azokat.

50. Végezetül, ahogy a Bizottság arra rámutatott, a Bíróság több ízben megállapította, hogy „ahhoz, hogy valamely előzetes közigazgatási engedélyezési rendszer az alapvető szabadságok korlátozása ellenére igazolható legyen, olyan objektív szempontokon kell alapulnia, amelyek mentesek a hátrányos megkülönböztetéstől és előzetesen ismertek az érintett vállalkozások számára, ezzel – az önkényes alkalmazás megakadályozása végett – behatárolva a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörét.”¹³ A 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke, amely csak azt szabályozza, hogy új vagy nem ellenőrzött építőanyagok felhasználásához és építési eljárások alkalmazásához az LNEC előzetes típusjóvá hagyása szükséges, egyértelműen nem tesz eleget ezeknek az eljárási követelményeknek.

51. Az előző három pontban megfogalmazott indokok alapján azt a következtetést vonom le, hogy a 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke sérti az arányosság elvét, és ezért összeegyeztethetetlen az EK 28. cikkel.

C — A 3052/95 határozatban szabályozott értesítési eljárás

52. A Bizottság álláspontja szerint az, hogy az EPAL megtagadta a csőrendszernek az LNEC által kiállított bizonyítvány hiányában történő típusjóvá hagyását, az LNEC pedig nem ismerte el az IIP által kiállított bizo-

nyítvány egyenértékűségét, együttesen a 3052/95 határozat 1. cikke értelmében vett olyan „intézkedésnek” minősül, amelyről következeképp az elfogadást követő 45 napon belül a Bizottságot értesíteni kellett volna.

53. A portugál kormány ezzel szemben arra hivatkozik, hogy mivel ezt az intézkedést a 89/106 irányelv alapján fennálló kötelezettségeinek végrehajtása végett hozta, erre a 3052/95 határozat 3. cikkének (2) bekezdése értelmében az értesítési eljárás nem alkalmazandó.

54. A 3052/95 határozat 1. cikke szerint „[h]a egy tagállam egy másik tagállamban jogszerűen előállított vagy forgalomba hozott termék bizonyos fajtája vagy típusa szabad mozgásának vagy forgalomba hozatalának megakadályozására tesz lépéseket, az ilyen tagállam ennek megfelelően értesíti a Bizottságot, ha az intézkedés közvetlen vagy közvetett eredménye a következő: az árukra általános tilalom bevezetése, az áruk forgalomba hozatalának megtagadása, az érintett termék fajtájának vagy típusának módosítása a forgalomba hozatal vagy forgalomban tartás előtt, vagy az áruk kivonása a piacról”. A Bíróság értelmezése szerint „e fogalomba – a bírósági határozatokat kivéve – a tagállamok által hozott minden olyan intézkedés beletartozik, amellyel egy másik tagállamban jogszerűen előállított vagy forgalomba hozott termék szabad mozgását akadályozzák, függetlenül annak formájától vagy a kibocsátó hatóságtól”.¹⁴

¹³ — A Canal Satellite Digital ítélet (hivatkozás a 9. lábjegyzetben) 35. pontja.

¹⁴ — A C-388/00. és C-429/00. sz., Radiosistemi egyesített ügyekben 2002. június 20-án hozott ítélet (EBHT 2002., I-5845. o.) 68. pontja.

55. A jelen ügyben az EPAL és az LNEC által hozott határozatok összességükben ténylegesen megakadályozták a szóban forgó csövek felhasználását, így azokat a 3052/95 határozat 1. cikke értelmében vett intézkedésnek kell tekinteni. Mivel nem minősíthető olyan intézkedésnek, amelyet a 89/106 irányelv végrehajtása érdekében fogadtak el, ezért nem képez kivételt az értesítési kötelezettség alól.

sította 45 napon belül a Bizottságot, megsértette a 3052/95 határozat 1. cikkéből eredő kötelezettségeit.

V — A költségekről

56. Következésképpen, a Portugál Köztársaság, mivel a szóban forgó polietilén csövekkel kapcsolatban hozott intézkedésről nem érte-

57. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pereszes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottság kérte a költségek viselésére való kötelezést. A Portugál Köztársaságot ezért kötelezni kell a költségek viselésére.

VI — Véggövetkeztetések

58. A fentiek alapján azt javasolom a Bíróságnak, hogy:

1) állapítsa meg, hogy a Portugál Köztársaság – mivel az 1951. augusztus 7-i 38/382. sz. törvényrendelet 17. cikke alapján a másik tagállamból behozott polietilén csöveket típus-jóváhagyási eljárásra kötelezte anélkül, hogy figyelembe vette volna az ezen államok által kiállított típus-jóváhagyási bizonyítványokat, és erről az intézkedésről nem értesítette a Bizottságot – nem teljesítette az EK 28. és az EK 30. cikkéből, valamint az áruk Közösségen belüli szabad mozgásának elvétől eltérő nemzeti intézkedésekre vonatkozó információ cseréjét biztosító eljárás létrehozásáról szóló, 1995. december 13-i 3052/95/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 1. cikkéből és 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;

2) a Portugál Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.